

Δυνατότητες συνδιαλλαγής και συμφιλίωσης των εν διαστάσει συζύγων

/ [Πεμπουσία](http://www.pemptousia.gr): Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=95101>]

Η προβολή έμπρακτων τρόπων υπέρβασης των όποιων προβλημάτων αντιμετωπίζει το ζευγάρι και η διακριτική κατάδειξη των παραλείψεων ή λαθών του ίσως να λειτουργούσαν καταλυτικά στην προοπτική της διάσωσης του γάμου. Επίσης, ο ποιμένας θα ανέπτυξε για μια ακόμα ίσως φορά, την επί τη βάσει των Ιερών Κανόνων διδασκαλία της Εκκλησίας για το αδιάλυτό του γάμου, θα έφερε τους συζύγους προς των ευθυνών που απορρέουν από τη χριστιανική ταυτότητά τους και θα τους καλούσε να προσπαθήσουν να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους, όπου καθίστατο εφικτό, υλοποιώντας συγκεκριμένα βήματα. Η υπόσχεση του ποιμένα στους συζύγους για την συνεχή παροχή ποιμαντικής συμβουλευτικής σε κάθε βήμα αυτής της απόπειρας θα ενίσχυε τον αγώνα τους και θα τους δημιουργούσε την αίσθηση της πνευματικής συμπαράστασης.

Η παραπάνω διαδικασία θα αποκάλυπτε όλους τους πραγματικούς λόγους διάλυσης του γάμου, άρα και τη μοιχεία κάποιου εκ των συζύγων, πράγμα που θα του παρείχε τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει μια ποιμαντική διαδικασία θεραπείας αυτού του θανάσιμου αμαρτήματος. Κατ'αρχήν θα υπογράμμιζε με διάκριση το επίμεμπτο της πράξης του σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες της Εκκλησίας, αναπτύσσοντας όχι μια ηθικολογική, αλλά τουναντίον μια οντολογική προσέγγιση επί του διαπραχθέντος αμαρτήματος. Σ'αυτά τα πλαίσια, θα εξηγούσε τους λόγους για τους οποίους η μοιχεία εκλαμβάνεται από την Εκκλησία ως ένα βαρύτατο αμάρτημα, θα τόνιζε την αναγκαιότητα θεραπείας του με τα κατάλληλα πνευματικά φάρμακα και ενδεχομένως να τον παρέπεμπε σε κάποιον πνευματικό Πατέρα, τονίζοντας πως αυτός θα αναλάβει την πνευματική θεραπεία του και όχι τη τιμωρία του για ο, τι συνέβη.

Η υπόμνηση της Ιεράς Παραδόσεως σχετικά με το πως αντιμετωπίζονταν κατά το παρελθόν χριστιανοί που υπέπιπταν σε ανάλογα αμαρτήματα, πάντα με προσοχή και διάκριση, θα αποσκοπούσε όχι στη καλλιέργεια συναισθήματος φόβου και απαγοήτευσης στον συγκεκριμένο άνθρωπο, αλλά στην έγερση της συνείδησής του, στην συνειδητοποίηση της αμαρτίας του και την υπογράμμιση της ανάγκης

για ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων, προκειμένου να επιτευχθεί ενεργοποίηση της θεραπευτικής διαδικασίας του συγκεκριμένου αμαρτήματος. Μ αυτόν τον τρόπο ο πνευματικός πατέρας, στα πλαίσια μιας ποιμνιοκεντρικής ποιμαντικής, θα καθιστούσε συνυπεύθυνο τον συγκεκριμένο άνθρωπο στην πορεία, είτε της αποκατάστασης της κλονισμένης πνευματικότητός του, είτε της περαιτέρω έκπτωσής του, κατά τρόπο ανάλογο μ'αυτόν που ένας ιατρός καθιστά τον ασθενή του συμμετοχο της θεραπείας του ή ένας δάσκαλος το μαθητή του συμμετοχο της σχολικής προαγωγής του. Ταυτόχρονα, θα διερευνούσε αν υπήρχαν εκ του πάσχοντος συζύγου περιθώρια υπέρβασης ακόμα και αυτού του προβλήματος σύμφωνα με το πνεύμα των Ιερών κανόνων.

Σε περίπτωση μη επιτυχούς έκβασης της απόπειρας των πνευματικών για καταλλαγή και συμφιλίωση των εν διαστάσει συζύγων, ένα δεύτερο ολιγομελές όργανο, το Συμβούλιο Πνευματικής Λύσης του Γάμου, θα εξέταζε ενδεχόμενη αίτηση ενός εκ των συζύγων για την πνευματική Λύση του Γάμου και θα γνωμοδοτούσε σχετικά στον επιχώριο επίσκοπο. Η αυτοπρόσωπη παρουσία του αιτούντος συζύγου θα ήταν εκ νέου απαραίτητη, προκειμένου να διερευνηθούν για μια τελευταία φορά οι προθέσεις του. Σε περίπτωση επικύρωσης της γνωμοδότησης του Συμβουλίου από τον επίσκοπο, θα ακολουθούσε η έκδοση γραπτής βεβαίωσης για την πνευματική λύση του γάμου.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να κάνουμε δύο απαραίτητες επισημάνσεις: α) Η θεσμοθέτηση ενός συστήματος απόπειρας συνδιαλλαγής των συζύγων και πνευματικής λύσης του γάμου πρέπει να συσχετιστεί κατά κάποιο τρόπο και με την έκδοση διαζυγίου από την πολιτεία, πράγμα που σημαίνει ότι άπτεται του ευρύτερου πλέγματος των σχέσεων Κράτους – Εκκλησίας. Οι αρμόδιοι επιστήμονες που μελετούν το Εκκλησιαστικό και Κανονικό Δίκαιο θα κληθούν να μελετήσουν και να εισηγηθούν τρόπους με τους οποίους μπορεί να συνδυαστεί η παροχή διαζυγίου στους ενδιαφερόμενους πολίτες από τα αρμόδια δικαστικά όργανα της Πολιτείας και ταυτόχρονα η πνευματική λύση του γάμου από την Εκκλησία σύμφωνα με τους Κανόνες που διέπουν τη λειτουργία της. Ήδη από το 1991 ο καθηγητής Μαντζαρίδης σημείωνε πως « με δεδομένη τη δυνατότητα τέλεσης πολιτικού γάμου, η Εκκλησία μπορεί να ζητήσει από τους πιστούς συνεπέστερη τήρηση των αρχών της^[38] ».

Με δεδομένη την εκκοσμίκευση της πίστεως των Χριστιανών στην σύγχρονη μετανεωτερική κοινωνία, η Εκκλησία δεν μπορεί να συνεχίζει να λειτουργεί γραφειοκρατικά, κατά τρόπο που υποτιμά και υποβιβάζει την ποιμαντική αντιμετώπιση πνευματικών προβλημάτων στις ανάγκες λειτουργίας ενός κοσμικού, αν αυτό έτσι αυτοπροσδιορίζεται, κράτους. Στην παραδοχή αυτή

φαίνεται πως προέβη και ο αρχιεπίσκοπος Κύπρου κατά την πανηγυρική συνεδρία της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου προς έγκριση του νέου Καταστατικού Χάρτη της, τονίζοντας πως « είναι αυτονόητη υποχρέωσή μας να μην εκχωρήσουμε στην Πολιτεία το δικαίωμα λύσης του γάμου, καθ' ότι πρόκειται για Μυστήριο της Εκκλησίας, και ως τέτοιο αντιμετωπίζεται από εμάς. Γι' αυτό και ρυθμίζουμε με συγκεκριμένες διατάξεις τη χορήγηση της πνευματικής λύσης του γάμου^[39] ». Ωστόσο, η συμπόρευση Πολιτείας και Εκκλησίας στο ζήτημα αυτό για προφανείς λόγους θα ήταν επιθυμητή.

β) Η θεσμοθέτηση ενός συστήματος απόπειρας συνδιαλλαγής και συμφιλίωσης των εν διαστάσει συζύγων προϋποθέτει την αυτογνωσία των ποιμένων της Εκκλησίας για την προαπαιτούμενη ποιμαντική ευαισθησία και υπευθυνότητα εκ μέρους των ιδίων για την επιτυχή έκβαση αυτού του εγχειρήματος. Η τυπική και όχι ποιμαντική εφαρμογή όσων συνεπάγεται η υιοθέτηση ενός νέου συστήματος πνευματικής λύσης των γάμων εκ μέρους της Εκκλησίας, ενδέχεται να οδηγήσει στη διαιώνιση της γραφειοκρατίας και πιθανόν στην αύξηση της δυσφορίας των χριστιανών, οι οποίοι παραγνωρίζοντας το ποιμαντικό υπόβαθρο των αλλαγών, θα εκλάβουν τις νέες διαδικασίες ως περαιτέρω φαλκίδευση της ελευθερίας τους.

Εξυπακούεται ότι κανένα σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει ως πανάκεια για την αντιμετώπιση όλων εκείνων των πολύπτυχων προβλημάτων, που οδηγούν τα νέα ζευγάρια στην εκτροπή τους από τον ιερό θεσμό του γάμου και της οικογένειας. Απαιτείται ανύστακτος μόχθος, πνευματικός ζήλος και φρόνημα ποιμαντικής διακονίας προς τον συνάνθρωπο για να παραχθούν θετικά αποτελέσματα. Η ενσωμάτωση της ποιμαντικής συμβουλευτικής του γάμου στις ευρύτερες ποιμαντικές δράσεις της Εκκλησίας για τον επανευαγγελισμό των σύγχρονων χριστιανών, την ενεργή προσέλκυσή τους στο πλαίσιο της ενοριακής ζωής της Εκκλησίας και την εν γένει καλλιέργεια της χριστιανικής συνείδησής τους, αποτελεί εξίσου παράγοντα με μεγάλη ποιμαντική σπουδαιότητα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με τις εξωγαμικές παρεκτροπές τους. Η διάσωση ακόμα και ενός γάμου και η αποτροπή της πρόθεσης διαζυγίου ακόμα και ενός ζευγαριού, πέραν των ανάλογων μηνυμάτων που θα εκπέμψει με έναν παιδαγωγικό τρόπο σε όλο το ποίμνιο της Εκκλησίας, θα εκληφθεί ως αναμφισβήτητη ποιμαντική επιτυχία.

[Συνεχίζεται]

[38] Μαντζαρίδης Γ., *Χριστιανική Ηθική*, σ. 326.

[39] Βλ. σχ. Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Κύπρου, σ. 9:

http://www.churchofcyprus.org.cy/documents/KATASTATIKO_KAThAREYOYSA.pdf.